

ACHTKAR SPELEN ZOEKT EEN NIEUWE BURGEMEESTER

VRIJGEVOCHTE
VENDIG MIENSKIP
OIE LIGGING GOED Z
ONDERNEMERSZIN HI
ROEN LOKALE SPORT T
EIGEN BOONTJES DO
ADITIONEEL MUZIK
VOOZIENINGEN
MIENSCHA

Achtkarspelen staat vanaf 1 januari 2025 weer op eigen benen. Er komt dan een einde aan de jarenlange ambtelijke samenwerking met buurgemeente Tytsjerksteradiel in de werkmaatschappij 8KTD. De gemeenteraad heeft een nieuwe koers vastgesteld. Dat is de koers van een zelfstandige gemeente Achtkarspelen. Met als fundament de begrippen die het karakter van onze gemeente en onze inwoners het beste typeren:

MIENSKIP KLEIN MAAR GROOT **GROEN**
INDUSTRIE VRIJGEVOCHTEN **TAAL**
LEVENDIG VERENIGINGSLEVEN
MOOIE LIGGING **GOED ZOALS HET IS**
ONDERNEMERSZIN **EIGEN BOONTJES**
DOPPEN **ACTIVITEITEN** **TRADITIONEEL**
VOORZIENINGEN **SPORT** **MUZIKAAL**
SAMENWERKING **KLEINSCHALIG**

ALTIJD AL VRIJGEVOCHTEN

De gemeente Achtkarspelen ontleent de naam aan het woord 'kerspel' of 'karspel'. In het Middelnederlands het woord voor een gebied dat onder het gezag viel van een parochie of kerspel, maar ook onder een burgerlijke overheid. De acht slaat op de acht karspelen die gezien vanuit het dekenaat Oldehove aan de overkant van de rivier de Lauwers lagen. Het bewoonde gebied (tegenwoordig met elf dorpskernen) dat nu Achtkarspelen heet, staat rond het jaar 1475 voor het eerst in de boeken.

Achtkarspelen had lang een bijzondere plaats in de provincie Fryslân: het maakte namelijk onderdeel uit van het bisdom Münster, in tegenstelling tot de rest van Fryslân, die bij het bisdom Utrecht hoorde. De dorpen en kernen van Achtkarspelen kennen een rijke geschiedenis.

Niet dat de inwoners vermogend waren. Integendeel, Achtkarspelen was een plek waar inwoners vaak moesten zien rond te komen van een ronduit schamel inkomen. Veel inwoners leefden – zeker met de ogen van nu – onder erbarmelijke omstandigheden; ze moesten zien te overleven van dat wat het land hun gaf. In Achtkarspelen was sprake van echte armoede, zeker tot de Tweede Wereldoorlog. Dit vaak karige bestaan en die uitzonderingspositie laten tot op de dag van vandaag hun sporen na. Sporen uit het verleden, die niet te ontkennen of weg te poetsen zijn. Ze hebben ervoor gezorgd dat de identiteit van de inwoners van deze streek zich misschien wel het beste laat omschrijven als 'vrijgevochten'.

Wil je een goed beeld krijgen van die volksaard, dan is het boek 'Al mijn moeders' (2022) van Anita Terpstra een aanrader. Volgens Terpstra kom je in Achtkarspelen naast de 'aangeboren' zelfredzaamheid en eigenzinnigheid namelijk óók bovengemiddeld veel saamhorigheid tegen, als typerend kenmerk van de inwoners.

Achtkarspelen heeft elf dorpskernen, elk met een eigen karakter. Die eigenheid vloeit voort uit de historie van de verschillende dorpen. Harkema, Boelenslaan en Twijzelerheide bijvoorbeeld zijn typische heidedorpen. Surhuisterveen (de naam zegt het al) is een typisch 'verveningsdorp'. Augustinusga, Twijzel, Drogeham en Surhuizum zijn overwegend agrarische dorpen. Gerkesklooster en vooral Stroobos richtten zich van oudsher op transport en, net als Kootstertille, op industrie. In Buitenpost vestigde zich de landadel; hier is in de laatste eeuwen het bestuurlijk centrum van de gemeente. Er is veel werkgelegenheid dankzij de bedrijven op bedrijventerrein De Swadde, aan het spoor Leeuwarden-Groningen.

MIENSKIP

Je zag het al: het eerste woord in de opsomming aan het begin van dit Omgevingsprofiel is 'Mienskip'. Vrij vertaald naar het Nederlands: gemeenschap. Maar het is eigenlijk niet te vertalen, want in Achtkarspelen is het heel veel meer. Vooral ook 'onderlinge verbondenheid'. Met een rijk verenigingsleven, met veel betrokken inwoners die zich vrijwillig inzetten voor eigen dorp en de hele samenleving, is Achtkarspelen een gemeente waar de 'Friese paradox' (met minder geld wel gelukkiger) zeker opgaat. Bijna elk dorp heeft een levendig dorps huis als ontmoetingsplek. De uiteenlopende activiteiten in die dorps huizen zorgen voor binding tussen de mensen; ze zorgen ervoor dat mensen in de samenleving van Achtkarspelen nog daadwerkelijk samen leven. Het is belangrijk om die functie te behouden.

DE
UITEENLOPENDE
ACTIVITEITEN IN
DIE DORPSHUIZEN
ZORGEN VOOR
BINDING TUSSEN
DE MENSEN

**ACHTKARPELEN
WIL IN DE EERSTE
PLAATS EEN
UITVOERINGS-
GEMEENTE ZIJN.**

ZELFSTANDIG, KLEIN MAAR GROOT

Op 22 juni 2023 hebben de gemeenteraden van Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel het besluit genomen om de ambtelijke samenwerking te stoppen. Het jaar 2024 staat in het teken van de ontvlechting van de werkmaatschappij 8KTD en de zorgvuldige opbouw van de nieuwe, weer helemaal zelfstandige organisatie.

Een flinke klus, die op 1 januari 2025 nog niet klaar is. De krappe arbeidsmarkt maakt dat er zorgen zijn over het aantrekken van voldoende personeel. De nieuwe burgemeester zorgt er samen met het college voor dat de dienstverlening op peil is en medewerkers met plezier naar hun werk gaan. De burgemeester luistert goed naar signalen van buiten en van binnen en brengt die verwachtingen bij elkaar met daadkracht en uitstekende communicatieve vaardigheden.

Daar waar gemeenten steeds groter worden, heeft Achtkarspelen besloten niet te fuseren. Het 'tegendraadse' besluit van de gemeenteraad past bij de al genoemde eigenzinnigheid die de volksaard van de inwoners kenmerkt. Er is één duidelijk doel, namelijk dat college en raad van de gemeente dichtbij hun inwoners blijven staan. Met de realiteitszin dat de wereld groter is dan Achtkarspelen en dat het belangrijk is om de economie en de positie van Achtkarspelen in de regio en in Fryslân te versterken. De nieuwe burgemeester heeft een duidelijke visie op de bestuurskracht van de gemeente. De gemeenteraad stelt de kaders.

**ACHTKARSPLEN
IS TROTS OP DE
OMGEVING, HET
AANTREKKELIJKE
LANDSCHAP IN
HET HART VAN DE
'FRYSKE WÂLDEN'.**

MOOIE LIGGING EN LIGT ER MOOI BIJ!

Achtkarspelen is een gemeente, die centraal ligt in het Noorden, in de driehoek Drachten, Leeuwarden en Groningen. Een gebied met een grotendeels agrarisch karakter. De gemeente heeft ruim 28.000 inwoners, die wonen in elf verschillende prachtige dorpen. De grootste twee dorpskernen Surhuisterveen en Buitenpost hebben mooie winkelcentra met een regionale functie.

Achtkarspelen is een groene gemeente in een prachtig coulisselandschap. Met veel mooie plekken om te wandelen, te fietsen of zomaar wat te recreëren. Er zijn in de gemeente uitstekende scholen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Achtkarspelen is goed bereikbaar met de trein (Leeuwarden-Groningen). Veel inwoners werken buiten Achtkarspelen, maar wonen met veel plezier in de gemeente. Aansprekende bedrijven zorgen voor belangrijke lokale werkgelegenheid.

Er zijn prachtige evenementen als de gondelvaart in Drogeham, wielerfestijn de

**'Moai, sûnder wjergea, binne de Wâlden:
Smûk, skaadzjend beamtegrien, oeral yn't rûn
Blier, laitsjend boulân, tierige greiden
Sjongende fûgels, sânich de grûn'**

Profronde van Surhuisterveen (kort na de Tour de France), de survivalrun in Kootstertille en het concours hippique in Buitenpost en Drogeham. Bij de cultuur van Achtkarspelen hoort ook de eigenheid van de Friese taal. Het is belangrijk dat de nieuwe burgemeester Fries verstaat en ook bij voorkeur spreekt, al is het op termijn.

EIGEN BOONTJES DOPPEN

Zoveel mogelijk 'je eigen boontjes doppen'; die houding typeert de inwoners van de gemeente Achtkarspelen. Hier op de zandgrond van de Friese Wouden zijn die boontjes de overheerlijke 'wâldbeantsjes' (of gele woudbonen). Ze hebben vast en zeker bijgedragen aan de oorsprong van het gezegde. De plaatselijke ondernemersgeest is groot. Toch zijn er, vandaag en op de wat langere termijn, nog wat noten te kraken als het gaat over de zwakke sociaal-economische structuur. Dat wil zeggen: een relatief laag inkomen en gemiddeld een laag opleidingsniveau. Een kenmerk dat voor een deel een erfenis is uit het verleden.

De financiële situatie van de gemeente baart net als die van andere gemeenten zorgen. Als het gaat om eigen boontjes doppen, vraagt het meerjarenperspectief om een herbezinning op taken en uitgaven. Het is belangrijk dat een burgemeester als lid van het college en samen met de raad deze uitdaging actief verder vormgeeft.

PARTICIPATIE

De gemeenteraad van Achtkarspelen bestaat uit 21 raadsleden, verdeeld over de fracties van acht politieke partijen en één zelfstandig raadslid. Er zijn vier wethouders. Raad en college hebben de ambitie om inwoners, bedrijven en organisaties zoveel mogelijk te betrekken bij belangrijke besluiten. En dat al op jonge leeftijd; de gemeente heeft een jongerenraad en een kinderborgemeester. Er is een werkgroep 'Raad van de Toekomst' die met elkaar van gedachten wisselt over de vernieuwing van lokaal bestuur.

Bij de inrichting van de openbare ruimte zijn inspraak en meedenken door inwoners al erg gebruikelijk. Toch is er de ambitie om nog meer te gaan doen aan zowel burgerparticipatie als overheidsparticipatie. De burgemeester heeft niet alleen een wettelijke taak op dit vlak, maar ook een heldere visie waarmee samen met de gemeenteraad een Participatieverordening tot stand komt.

**RAAD EN COLLEGE
HEBBEN DE AMBITIE OM
INWONERS, BEDRIJVEN
EN ORGANISATIES ZOVEEL
MOGELIJK TE BETREKKEN
BIJ BELANGRIJKE
BESLUITEN.**

PROFIEL

DE NIEUWE BURGEMEESTER VAN ACHTKARSPLEN IS EEN BETROKKEN VERBINDER, EEN GEDREVEN NETWERKER EN IS DAADKRACHTIG ALS DE SITUATIE ER OM VRAAGT.

Vooraf. Goed om te weten als geïnteresseerde kandidaat: nu je je verdiept in onze mooie gemeente, lees je dat Achtkarspelen een bestuurlijk roerige periode achter zich laat. Wij hebben na een periode van ambtelijke samenwerking met burgemeente Tytsjerksteradiel besloten om op eigen benen verder te gaan. Deze keuze heeft op veel niveaus consequenties en vraagt van je als burgemeester om met de blik vooruit verder te werken aan een toekomstbestendig Achtkarspelen.

Als je een verbinder in hart en nieren bent, dan verwelkomt Achtkarspelen je graag als onze burgemeester. Zeker als je daarnaast een 'netwerker' bent en kwaliteiten hebt als 'aanjager' die je inzet met warmte en begrip voor de ander.

ALS ONZE BURGEMEESTER BEN JE DE VERBINDER

Onze inwoners hechten eraan dat hun burgemeester zichtbaar is en makkelijk aan te spreken is.

Je staat straks midden in de 'mienskip' van Achtkarspelen, een Friese gemeente waar elk van de elf dorpen zijn eigen gewoonten en omgangsvormen kent. Alle elf met elkaar verbonden als burens, maar

toch ook met genoeg ruimte voor een eigen, lokaal karakter.

Je verdiept je snel in de historie en de eigenheid van de gemeente. Vanzelfsprekend houd je als verbinder rekening met eventuele gevoeligheden. Je respecteert de waarden en normen van onze mensen en stemt jouw houding daar respectvol op af. Je stapt makkelijk op anderen af en maakt snel persoonlijk contact op een laagdrempelige manier. Je investeert in mensen. Je hebt aandacht en begrip, moedigt aan en geeft zelfvertrouwen. Je stimuleert samenwerking en zorgt ervoor dat belangen bijeenkomen, soms door jezelf waar nodig weg te cijferen. Je zoekt naar gemeenschappelijke doelstellingen

en een samenhangende, zinvolle aanpak. Zo versterk je als vanzelf de groepscohesie en breng je eventuele conflicten tot een goed en voor iedereen aanvaardbaar einde. Want je bent een bruggenbouwer. Je houdt ervan om samen tot een gemene deler te komen en levert daarbij een actieve, zichtbare bijdrage.

JE BENT OOK DE NETWERKER

De inwoners van Achtkarspelen wensen zich een burgemeester die open staat voor mensen en gericht is op samenwerking. Je pikt signalen, ideeën en plannen van inwoners snel op. Je bent zichtbaar en in jouw eigen stijl een duidelijk boegbeeld van de gemeente. Je zoekt actief contact met raadsleden, inwoners, bedrijven en

organisaties. Je opent deuren voor anderen en bent in staat om de samenwerking te versterken, zowel binnen de gemeente als in de regio. Je bent optimistisch van aard, je denkt dus in kansen en mogelijkheden en je brengt mensen en ideeën gemakkelijk bij elkaar. Je bevordert het democratische proces en je bent diplomatiek. Je krijgt snel inzicht in de recente ontwikkelingen en trends bij buurgemeenten en in de hele regio. Je snapt de betekenis hiervan voor Achtkarspelen zelf. Je weet Achtkarspelen adequaat te positioneren. Je faciliteert en creëert netwerken. Daarbij kijk je ook geregeld buiten de gemeentegrens naar goede, nieuwe ideeën en mogelijkheden. Je hebt als bestuurder al ervaring met politiek-bestuurlijke krachten.

EN JE BENT DAADKRACHTIG ALS DE SITUATIE EROM VRAAGT

Als burgemeester stimuleer je met natuurlijk leiderschap een eerlijk en betrouwbaar bestuur, zorg je adequaat voor de openbare orde, veiligheid en handhaving en bevorder je dat Achtkarspelen een klantgerichte en dienstverlenende gemeente is.

In jouw rol als voorzitter van de gemeenteraad en het college opereer je koersvast, soepel, met gezag en geduld en met het vermogen om op zijn tijd te relativeren. Je ziet het als een uitdaging om, na een soms stevig debat, mensen met conflicterende belangen met elkaar te verbinden.

In je rol als voorzitter van het college maak je het college sterker door aandacht voor teamvorming. Je stimuleert het meedenken met elkaar en versterkt daardoor de individuele portefeuilles. Je bevordert collegiaal bestuur en ziet toe op de kwaliteit van besluitvorming. Je geeft ruimte aan het debat en houdt daarbij de regie. Eigenschappen als humor, relativiseringsvermogen en goed kunnen luisteren helpen daarbij.

Bovenal ben je in staat om ons mee te nemen naar een toekomstbestendig Achtkarspelen. Inwoners vinden het belangrijk dat hun burgemeester ideeën heeft over de positie van Achtkarspelen in de regio en in de provincie.

Je kunt snel beoordelen welke gebeurtenissen van invloed zijn op het bestaande beleid, het handelen van de politiek verantwoordelijken en op de ambtelijke organisatie. Je voorziet tijdig de risico's en kansen voor de gemeenteraad en medebestuurders en signaleert op die manier ook situaties die de gemeente (of inwoners) mogelijk schade kunnen berokkenen.

Als voorzitter van de gemeenteraad durf je de raad te spiegelen. Je bent de hoeder van het democratisch proces. Je houdt daarbij het achterliggende doel goed voor ogen en bewerkstelligt zo verantwoorde keuzes. Je stimuleert met energie en inzet het realiseren van gestelde doelen. Je spoort anderen aan tot

het nakomen van afspraken. Je geeft daarbij het goede voorbeeld. In complexe situaties of discussies benoem je de kern, je verbreedt waar nodig de kwestie en maakt de overeenkomsten en verschillen voor iedereen transparant. Je acteert zichtbaar en maakt duidelijke keuzes. Je bevordert democratische besluitvorming; zelf blijf je altijd onafhankelijk.

Je vergroot kansen voor de burger en de bedrijven en zet de gemeenteraad als volksvertegenwoordiger in zijn kracht. Je bent een stevige én tegelijk plezierige onderhandelaar, iemand die er duidelijk aan bijdraagt dat we onze toekomstplannen ook kunnen waarmaken.

Uiteraard zijn de vijf basiscondities die voor elke burgemeester in Nederland gelden, ook van toepassing op de burgemeester van Achtkarspelen: je bent integer, herkenbaar, onafhankelijk, verbindend en stressbestendig.

**HERKEN JE JE IN DE
EIGENSCHAPPEN
WAAR WE IN DEZE
PROFIELSCHETS OM
VRAGEN? DAN BEN JIJ
VOOR ONS DE JUISTE
BURGEMEESTER!**

TENSLOTTE

Achtkarspelen vraagt een burgemeester met academisch werk- en denkniveau, met een gevarieerde politiek-bestuurlijke ervaring binnen of buiten de overheid. Iemand met een relevant bestuurlijk en politiek netwerk op provinciaal en landelijk niveau en met bij voorkeur kennis van het vakgebied openbare orde, handhaving en veiligheid. Als onze burgemeester woon je in de gemeente, versta je Fries en spreek je de taal bij voorkeur ook, al is het op termijn.

En mochten wij elkaar spreken, weet dan dat de eerste vraag zal zijn:

‘Achtkarspelen is in gemeente lykas oaren. Dochs fine wy ússels oars as oars. Hokker byld ha jo dêr by?’.

EN VERDER...

Herken je je in het bovenstaande en wil je graag wat betekenen voor onze gemeente, dan nodigen wij je van harte uit te solliciteren naar het mooie ambt van burgemeester. Het laten uitvoeren van een extern assessment behoort tot de mogelijkheden.

